

Pacientų, kuriems nustatyta asplenija, infekcijų profilaktika

Lentelė iš rengiamo atnaujinti Lietuvos infektologų draugijos leidinio 2022 metų suaugusiųjų skiepavimo Lietuvoje rekomendacijos (rizikos grupių, be rizikos veiksnių, senyvo amžiaus).

Pacientų skiepavimo rekomendacijos esant asplenijai

Rizikos ligos / būklės	Rekomenduojamos vakcinos	Pastabos dėl vakcinų vartojimo
Anatominė asplenija: įtrogeninė ar potrauminė. Jeigu įmanoma, skiepimas visomis rekomenduojamomis vakcinomis turi būti baigtas likus 2 savaitėms iki planuojamos splenektomijos. Jeigu nebuvo galimybės paskiepyti iki splenektomijos, būtina tai padaryti kiek galima anksčiau po operacijos	Pagal rizikos ligas / būkles	
	Sezoninė vakcina nuo gripo	1 dozė kasmet prieš gripo sezoną
	Vakcina nuo pneumokokinės infekcijos	PCV20 (1 dozė) arba PCV13 (PCV15) ir praėjus 8 savaitėms papildomai PPSV23
	Konjuguota vakcina nuo B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> vakcina	Rekomenduojama įskiepyti vieną Hib vakcinos dozę, jeigu pacientas nebuvo skiepytas anksčiau
	Men B vakcina	Iki splenektomijos rekomenduojamos: Men B vakcinos arba 2 dozės Men B-4C (<i>Bexsero</i>) su mažiausiai 1 mėnesio intervalu tarp dozių, arba 3 dozės Men B-FHbp (<i>Trumenba</i>), kurios 2 pirmosios dozės įskiepijamos darant 1–2 mėnesių pertrauką, likus mažiausiai 2 savaitėms iki splenektomijos, o 3-ioji dozė įskiepijama praėjus mažiausiai 4 mėnesiams po antrosios; revakcinacija po 1 metų; Men A, C, W, Y vakcinos 1 dozė ir revakcinacijos kas 5 metai. Skiepijant po splenektomijos, rekomenduojamos Men B vakcinos arba 2 dozės Men B-4C (<i>Bexsero</i>) su mažiausiai 1 mėnesio intervalu tarp dozių, arba 3 dozės Men B-FHbp (<i>Trumenba</i>) pagal schemą 0, 1–2 ir 6 mėnesiai; revakcinacija po 1 metų; Men A, C, W, Y vakcinos 2 dozės su mažiausiai 2 mėnesių intervalu tarp dozių ir revakcinacijos kas 5 metai
	Men A, C, W, Y vakcina	
	Pagal epidemiologinę situaciją Lietuvoje	
	Td arba Tdap vakcina	1 dozė kas 10 metų (Td vakcina), vieną revakcinaciją Td vakcina pakeisti revakcinacija nuo kokliušo, difterijos ir stabligės (Tdap vakcina), jei yra galimybė
	Vakcina nuo erkinio encefalito	3 vakcinos dozės: tarp 1-os ir 2-os vakcinos dozių rekomenduojamas 1–3 mėnesių intervalas, tarp 2-os ir 3-ios vakcinos dozių rekomenduojamas 5–12 arba 9–12 (priklausomai nuo vakcinos gamintojo) mėnesių intervalas. Revakcinacija – kas 3 metai
	Vakcina nuo HepB	HBsAg, anti-HBc ir anti-HBs neigiamiems asmenims 3 dozių po 20 µg kursas pagal schemą 0, 1 ir 6 mėnesiai. Galimos kitos skiepavimo schemos pagal vakcinų aprašus. Spręsti, ar reikia skiepyti vyresnius nei 60 metų amžiaus asmenis
	Vakcina nuo žmogaus papilomos viruso	Iki 45 metų 3 dozių kursas pagal vakcinų aprašus
	RZV vakcina (persirgusiems vėjaraupiais)	Nuo 50 metų 2 vakcinos dozės, darant tarp jų 2–6 mėnesių intervalą
	Vakcina nuo vėjaraupių (imlėms vėjaraupiams – neskiepytiems, nesirgusiems vėjaraupiais, juostine pūsleline, VZV IgG neigiamas)	Iki 45 metų 2 dozės, darant 4–8 savaičių intervalą (pagal vakcinų aprašus)

Į lentelę neįtraukta poekpozicinė profilaktika, vakcinos keliautojams ir vakcinos nuo COVID-19 bei beždžionių raupy dėl besikeičiančios situacijos. PCV13 (PCV15, PCV20) – pneumokokinė polisacharidinė konjuguota 13-valentė (15-valentė, 20-valentė) vakcina, PPSV23 – pneumokokinė polisacharidinė 23-valentė vakcina, Hib – konjuguota B tipo *Haemophilus influenzae* vakcina, MenB – meningokokų B grupės vakcina, Men A, C, W, Y – meningokokų A, C, W-135 ir Y grupių konjuguota vakcina, Td – vakcina nuo difterijos, stabligės toksoidų, Tdap – vakcina nuo difterijos, stabligės toksoidų ir nelstelinio kokliušo, HepB – vakcina nuo virusinio hepatito B, HBsAg – hepatito B viruso paviršiaus antigenas, Anti-HBc – antikūnai prieš hepatito B viruso šerdinį antigeną, Anti-HBs – antikūnai prieš hepatito B viruso paviršiaus antigeną, RZV vakcina – rekombinantinė Herpes zoster vakcina, VZV IgG – IgG antikūnai prieš Varicella zoster virusą.

Schema iš dr. Ingridos Lisauskienės pranešimo *Ligonis po splenektomijos – ko tikėtis kliniciui*, pristatyto 2022 metais spalio 12 dieną nuotolinėje konferencijoje *Infekcinių ligų epidemiologijos, gydymo ir profilaktikos aktualijos*.

Atvykęs į gydymo įstaigą pacientas stacionarizuojamas, būklei blogėjant – perkeliamas į Reanimacijos ir intensyvios terapijos skyrių.

AB pagal reikalą

- Pacientas turi turėti AB atsargą ekstrinei situacijai
 - Pasirinkimo AB – amoksicilinas/klavulano rūgštis
 - Esant alergijai beta laktaminiams AB – levofloksacinas, moksifloksacinas
- Paciento mokymas – atsiradus karščiavimui ar kitiems infekcijos požymiams viena tabletė AB per os
- Nedelsiant vykti į gydymo įstaigą
- Amoksicilino profilaktika prieš bet kokią chirurginę intervenciją – pvz. stomatologija -> 1 dozė 30 min prieš procedūrą
- Įkandus bet kokiam gyvūnui – 1 dozė amoksicilinas/klavulano rūgštis
- Infekcinių ligų specialisto konsultacija prieš keliones – ypač maliarijos endemines zonas

Lentelės iš atnaujintame Lietuvos infektologų draugijos rengiamo leidinio 2022 metų suaugusiųjų skiepavimo rekomendacijos (rizikos grupių, be rizikos veiksmių, servyvo amžiaus). Į lenteles neįtraukta poekpozicinė profilaktika, vakcinacijos nuo COVID-19 ir beždžionių raupų dėl besikeičiančios padėties.

Lietuvos Respublikos profilaktinių skiepimų kalendorius (2022 metai)

Eil. Nr.	Vakcina	Amžius												IV4 kasmet						
		Iki 24 val.	2-3 paros	1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.	4 mėn.	5 mėn.	6 mėn.	12-15 mėn.	15-16 mėn.	18 mėn.	2 metai		6-7 metai	11 metų	15-16 metų	25-64 metai	≥65 metai	
1.	Tuberkuliozės vakcina		BCG																	
2.	Hepatito B vakcina	HepB*		HepB				HepB												
3.	Kokliušo, difterijos, stabligės vakcina				DTap	DTap	DTap	DTap			DTap									Td kas 10 metų
4.	B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> infekcijos vakcina				Hib	Hib	Hib	Hib			Hib									
5.	Poliomielito vakcina				IPV	IPV	IPV	IPV			IPV									
6.	Pneumokokinės infekcijos vakcina				PCV	PCV	PCV	PCV			PCV**									PCV****
7.	Tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina												MMR**							MMR
8.	Žmogaus papilomos viruso infekcijos vakcina																			HPV1 HPV2**
9.	B tipo meningokokinės infekcijos vakcina					MenB		MenB							MenB*					
10.	Rotavirusinės infekcijos vakcina						RV	RV												
11.	Nuo gripo																			

1. Sutrumpinimai: BCG – tuberkuliozės vakcina; HepB – hepatito B vakcina; DTap – kokliušo (neįgaldelinio), difterijos, stabligės vakcina; Hib – B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos vakcina; Tdap – kokliušo (neįgaldelinio), difterijos, stabligės (suaugusiųjų) vakcina; IPV – inaktyvuota poliomielito vakcina; PCV – pneumokokinės infekcijos (polisacharidinė konjuguota) vakcina; MMR – tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina; HPV – žmogaus papilomos viruso infekcijos vakcina; MenB – B tipo meningokokinės infekcijos vakcina; Td – difterijos, stabligės vakcina; IPV4 – inaktyvuota gripo vakcina.
 2. HepB* pirmą dozę turi būti įskiepjiama naujagimiui per 24 val. po gimimo.
 3. PCV** ir MenB** gali būti skiepjiama kartu (vieno vizito metu) su MMR** vakcina.
 4. HPV*** skiepjamoms tik mergaitėms, skiepjiama schema sudaro dvi HPV dozės (tarp pirmos ir antros HPV dozių turi būti ne trumpesnės kaip 6 mėn. laikotarpis).
 5. RV**** trečioji dozė skiepjiama, jei skiepjiama penkiavalente RV ir trijų dozių schema, nurodyta vaistinio preparato charakteristikų santraukoje.
 6. Skiepjiama atliekami pagal vaistinio preparato charakteristikų santrauką.
 7. Prieš kiekvieną vaiko skiepimą tėvus ar teisėtus globėjus būtina informuoti apie vakcinų skyrimą, galimas nepageidaujamas reakcijas į skiepą. Dėl informacijos gavimo bei sutikimo skiepį jie turi pasirašyti Sutikimo dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo formoje.
 8. Jei vaikas laiku nepasiekiamas, jam sudaromas individualus skiepimų kalendorius pagal indikacijas, nurodytas vaistinių preparatų charakteristikų santraukose.
 9. PCV***** skiepjami rizikos grupių asmenys pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugsėjo 11 d. įsakymą Nr. V-999, Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. V-1130 „Dėl pneumokokinės infekcijos rizikos grupių patvirtinimo“ pakeitimo.
 10. IPV4***** Valstybės biudžeto lėšomis nuo gripo gali būti skiepjami šioms rizikos grupėms priklausantys asmenys: nėščiosios (bet kuriuo nėštumo laikotarpiu); asmenys, sergantys lėtinėmis ligomis nepriklausomai nuo jų amžiaus (taip pat ir vaikai); asmenys, gyvenantys socialinės slaugos ir globos įstaigose (taip pat ir vaikai ir vaikai globos įstaigose); asmenys nuo 65 metų ir vyresni. Skiepjiama prieš gripo sezoną. Vaikai nuo 6 mėn. iki 8 metų pirmą kartą skiepiami 2 dozėmis su ≥4 savaitių intervalu.